

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoCsp/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117201250
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117201250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Eva Behranová v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného splnomocnencom: Tomáš Kušnir, s.r.o., IČO 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: Q. N., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXX, o zaplatenie 16.950,68 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 22Csp/21/2017-106 zo dňa 27.11.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému sa nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 89 ods. 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, Čl. 4 ods. 1, ods. 2, Čl. 17 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že Slovenská sporiteľňa, a. s. ako banka (právny predchodca žalobcu) a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 29.3.2011 Zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej medzi nimi vznikol záväzkový vzťah, obsahom ktorého bol záväzok Slovenskej sporiteľne, a. s. poskytnúť žalovanému úver v dojednanej výške a záväzok žalovaného tento vrátiť v splátkach a zaplatiť úroky a dohodnuté poplatky. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná na deň 20.3.2021. Žalovaný svoju povinnosť porušil. Pre prípad takéhoto porušenia zmluvy bola banka v zmysle bodu 8.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok účinných od 1.1.2015 (bodu 7.6.1 písm. a) VOP účinných od 1.8.2002) oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, vypovedať zmluvu o úvere alebo od nej odstúpiť, započítať pohľadávku z úveru voči pohľadávke klienta voči banke alebo zastaviť poskytnutie alebo čerpanie úveru. Právny predchodca žalobcu (banka) žalovanému listom zo dňa 30.9.2015 oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru dňom 29.9.2015. Zásielka bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 1.10.2015. Zásielku, obsahom ktorej bolo toto oznámenie, si žalovaný neprevzal, zásielka sa právnenému predchodcovi žalobcu vrátila ako neprevzatá. Podľa bodu 10.3 VOP pri doručovaní písomnosti v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní, a to aj vtedy ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo sa vráti nedoručená zásielka. Následne

Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 právny predchodca žalobcu predmetnú pohľadávku postúpil na žalobcu a zároveň Listom zo dňa 30.10.2015 túto skutočnosť oznámil žalovanému.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že v konaní bolo potrebné zaoberať sa najskôr vecnou legitimitáciou sporových strán, keďže jej preskúmanie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Právny predchodca žalobcu síce listom zo dňa 30.9.2015 adresovaným žalovanému oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru dňom 29.9.2015, ale výzva bola realizovaná len 23 dní pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23.10.2015. Obdobná je situácia v prípade výzvy zo dňa 9.9.2015, odoslanou na adresu žalovaného dňa 10.9.2015, ktorou právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy vo výške 5.950,99 eur (ku dňu 8.9.2015, splatné splátky úveru), keď táto výzva bola opäť realizovaná len 43 dní pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 23.10.2015. Žalobca síce tvrdil, že žalovaný bol v omeškaní s plnením 20.7.2013 a počas obdobia omeškania žalovaného s plnením jeho dlhu ho právny predchodca žalobcu opakovane vyzýval na úhradu pohľadávky, túto skutočnosť však žalobca v konaní nepreukázal, resp. nepreukázal, že by žalovaný bol na úhradu pohľadávky vyzvaný v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v citovanom ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Z uvedeného potom vyplýva, že Slovenská sporiteľňa, a. s. ako právny predchodca žalobcu (banka) ako postupca postúpila žalobcovi ako nebankovému subjektu nesplattnú pohľadávku, s ktorou síce bol žalovaný v omeškaní 853 dní, avšak žalobca nepreukázal, že právny predchodca žalobcu ako banka žalovaného písomne vyzval na zapltenie peňažného záväzku, s ktorým bol žalovaný nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Nebol teda preukázaný základný predpoklad platného postúpenia predmetnej pohľadávky na žalobcu. Zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a žalobcom je tak v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, teda v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Z uvedených dôvodov tak žalobca nemohol platne nadobudnúť žalovanú pohľadávku s príslušenstvom, a teda nemohol vstúpiť do práv veriteľa a súčasne nebol oprávnený požadovať od žalovaného ako dlžníka z predmetnej úverovej zmluvy uspokojenie žalovanej pohľadávky. Nakoľko v konaní nebola preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

5. Súd prvej inštancie žalovanému, ktorý by mal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, náhradu trov konania v súlade s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania nepriznal, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V odvolaní uviedol, že v konaní bolo podľa jeho názoru celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá, teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Žalobca poukazuje na to, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (žalovaný bol v zmysle platobnej histórie úveru a predložených výziev postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi najneskôr od 20.6.2013, kedy naposledy titulom úveru uhradil platbu, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 23.10.2015, t. j. celkom jednoznačne po nepretržitom omeškaní s plnením čo len časti záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní) a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, a to okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 9.9.2015, výzvou zo dňa 30.9.2015 označenou ako „oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“. Žalobca sa ďalej nestotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách je na splnenie predpokladov podľa tohto ustanovenia potrebné, aby bol dlžník v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom táto lehota začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Takýto výklad z dikcie § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, keďže uvedené ustanovenie totiž pojednáva len o písomnej výzve banky voči svojmu klientovi, t. j. výzve banky k úhrade omeškaných splátok úveru,

ktorá môže byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka. Ak by zákonodarca mienil týmto ustanovením poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy, bolo by to v § 92 ods. 8 zákona o bankách výslovne a jednoznačne uvedené. Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení zákona o bankách, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyklučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si v posudzovanom prípade dohodli otázku postúpenia odchyľne od predmetného zákona, a to v čl. I bode 9 Zmluvy, resp. v bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že preukázanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade odchyľne od § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na to, že v konaní tvrdil a tvrdí, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok úveru, pričom doručenie tejto výzvy žalovaný v konaní žiadnym spôsobom nepoprel. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli protistranou popreté, v zmysle § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku ich bolo podľa názoru žalobcu potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo v konaní potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi), že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol pred postúpením pohľadávky postupcom opakovane vyzvaný k úhrade svojho peňažného záväzku. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu, predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách žalobca v konaní preukázal platobnou históriou úveru, predloženými výzvami zo strany postupcu ako aj skutkovými tvrdeniami, ktoré neboli v konaní žiadnym kvalifikovaným spôsobom zo strany žalovaného popreté. Preukázanie splnenia týchto podmienok navyše podľa názoru žalobcu v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade v súlade s § 89 ods. 1 zákona o bankách odchyľne od § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 16.950,68 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 12.037,56 eur od 24.10.2015 do zaplatenia. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky na postúpenie pohľadávky bankou žalobcovi, nakoľko banka postupovala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 473/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky, keď

žalobca v konaní nepreukázal, že právny predchodca žalobcu ako banka žalovaného písomne vyzval na zaplatenie peňažného záväzku, s ktorým bol žalovaný nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca nesúhlasil so zamietajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie, poukazoval na to, že v konaní naplnil všetky zákonné predpoklady domáhať sa zaplatenia uplatnenej sumy s príslušenstvom v zmysle podanej žaloby a zmluvné strany si dohodli otázku postúpenia odchylné od zákona o bankách, keďže ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o bankách pripúšťa odchylnú úpravu. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

10. Podstata odvolacích argumentov vo vzťahu k zamietajúcemu rozsudku súdu prvej inštancie bola založená na nesprávnom právnom posúdení veci a vyvedení nesprávnych záverov zo zisteného skutkového stavu. Keďže nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci bolo posúdiť vecnú legitimitáciu žalobcu, ktorý tvrdil, že uplatňovanú pohľadávku nadobudol postúpením, pristúpil odvolací súd rovnako, ako súd prvej inštancie, najskôr k skúmaniu tejto otázky.

11. Odvolací súd s prihliadnutím na relevantnú odvolaciu argumentáciu uvádza:

12. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitimitácie. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchyliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom.

13. Predmetom konania je pohľadávka, ktorej zaplatenia sa žalobca domáha ako postupník pôvodného veriteľa (Slovenská sporiteľňa, a. s.) zo zmluvy, ktorú tento uzavrel so žalovaným. Ako už bolo konštatované vyššie, bolo preto potrebné, aby v prvom rade žalobca preukázal svoju aktívnu legitimitáciu, teda legitímne nadobudnutie v žalobe uplatnených práv od pôvodného veriteľa. Zo spisu vyplýva, že na preukázanie svojej aktívnej legitimitácie predložil žalobca súdu prvej inštancie kópiu Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 uzavretú medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a žalobcom a Oznámenie pôvodného veriteľa zo dňa 30.10.2015 adresované žalovanému o postúpení pohľadávky. Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimitácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimitácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimitácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

14. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení (ďalej aj „zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo

pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle ustanovenia § 27 a nasl. zákona o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. zákona o bankách). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplyvajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka, ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle ustanovenia § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

16. Podľa § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

17. Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

18. Podľa § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

19. Citované ustanovenie § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku zakotvuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

20. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

21. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v citovanom ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Pokiaľ žalobca tvrdil, že k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 23.10.2015, t. j. celkom jednoznačne po nepretržitom omeškaní s plnením čo len časti záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, čo znamená, že žalobca dodržal všetky podmienky uvedené v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, je jeho úvaha nesprávna. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že ani v prípade oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 30.9.2015, ani v prípade výzvy k úhrade zo dňa 9.9.2015, nebola dodržaná vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky dňa 23.10.2015 lehota 90 kalendárnych dní omeškania so splnením čo len časti peňažného záväzku po výzve na plnenie banky pred postúpením pohľadávky. Žalobca teda nedokázal, že pohľadávka voči žalovanému bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná, aj keby bolo žalovanému doručené oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky, čo však v konaní preukázané nebolo) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovanému uplatňovať pred súdom.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je nevyhnutné konštatovať, že Slovenská sporiteľňa, a. s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému (ktorá je predmetom tohto sporu) žalobcovi len po tom, ak by bol žalovaný napriek písomnej výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu žalovaného. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli (prípadne z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplývalo), bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky prihliadnuť. Je treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu na jej uplatňovanie, a preto bolo dôvodné jeho žalobu zamietnuť.

23. Bez ohľadu na interpretáciu zvolenú žalobcom, je podľa názoru odvolacieho súdu požiadavka ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky jasná, a to jednak písomná výzva banky na plnenie a jednak 90 kalendárnych dní trvajúce omeškanie dlžníka. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke posúdenia podmienok platného postúpenia pohľadávky je rôznorodá a citoval z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/351/2017 zo dňa 24.5.2018, podľa ktorého z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, že doba omeškania klienta banky so splnením čo len časti peňažného záväzku nepretržitých 90 dní, by musela nastať až po doručení výzvy banky na splnenia dluhu klientovi. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/14/2019 z 22.5.2019, sp. zn. 11Co/211/2018 z 17.9.2019, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/331/2018 z 30.10.2019, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/119/2019 z 3.10.2019.

24. Nenáležitá je aj odvolacia argumentácia žalobcu, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s ustanovením § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď jeho tvrdenie, že žalovaný bol v

čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok úveru, nepovažoval za nesporné. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie za účelom zistenia, či právny predchodca žalobca pred postúpením pohľadávky na žalobcu vyzval žalovaného na plnenie čo i len časti jeho peňažného záväzku a dospel (ako už bolo uvedené vyššie) k negatívnemu záveru o tejto otázke. Uvedený postup súdu prvej inštancie hodnotí odvolací súd za súladný s ustanovením § 295 Civilného sporového poriadku (Súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.) a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Posúdenie splnenia podmienok na postúpenie pohľadávky bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách je nevyhnutné pre vyhodnotenie právneho úkonu postúpenia z hľadiska jeho platnosti, resp. absolútnej neplatnosti, čo má priamy vplyv na posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu, teda na výsledok samotného sporu. Za stavu, kedy súd v spotrebiteľskom súdnom spore trvá na dôkaze, pričom dodávateľ, resp. jeho právny nástupca nepreukáže existenciu ním tvrdenej skutočnosti, ktorá má byť dokazovaním preukázaná, ustanovenie § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nespornosti nepopretých skutkových tvrdení sa neuplatní. Navyše odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že skúmanie vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) je základnou povinnosťou súdu, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy ex offa a taktiež je ex offa povinný poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné. Preto správne súd prvej inštancie žalobu zamietol po zistení, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, ktorý tak nie je v spore vecne aktívne legitimovaný.

25. Podľa § 89 ods. 1 zákona o bankách v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (29.3.2011) banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri každom obchode požadovať preukázanie totožnosti klienta okrem obchodov uvedených v odseku 4; pri každom obchode je klient povinný vyhovieť každej takejto žiadosti banky alebo pobočky zahraničnej banky. Vykonávanie obchodu so zachovaním anonymity klienta banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné odmietnuť.

26. Podľa § 89 ods. 1 posledná veta zákona o bankách v znení účinnom od 10.6.2013 banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

27. Právna úprava ustanovenia § 89 ods. 1 zákona o bankách, na ktorú sa žalobca v podanom odvolaní odvoláva, nebola účinná v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Preto ani účastníci zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej dňa 29.3.2011 nemali možnosť upraviť si postupovanie pohľadávok (súčasných i budúcich) odchyľne od vtedy účinného a platného zákona o bankách (§ 92 ods. 8 zákona o bankách). Odvolací súd sa teda nemohol stotožniť s odvolacou argumentáciou žalobcu, v ktorej odkazoval na možnosť odchyľnej úpravy postúpenia od ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Navyše odvolací súd má za to, že § ustanovenie 92 ods. 8 zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno odchyliť.

28. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalobca v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie i proti tomuto výroku, avšak neuviedol žiadne odvolacie dôvody. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej za vecne správny a žalobca žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku o náhrade trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu v spojitosti s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávosti), nie je jeho odvolacia námietka opodstatnená.

29. S poukazom na uvedené odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a contrario Civilného sporového poriadku tak, že plne úspešnému žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z Článku 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúceho procesnú ekonomiu, keďže rozhodovanie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku najskôr o nároku na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného sporového konania.

31. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).